

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra Herr Panthakaks Historie og Meeninger

Citation: Ewald, Johannes: "Herr Panthakaks Historie og Meeninger", i Ewald, Johannes: *Herr Panthakaks Historie og Meeninger*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 202. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald01dkval-shoot-idm140540296213216/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Herr Panthakaks Historie og Meeninger

- mærsk sagnhelt, svarende til grækernes Herakles (se n.t. s. 113 om Aleme-
nes Sen). – *Amadis*: helten i en anonym spansk ridderroman, *Amadis de*
Gaula, der kan spores tilbage til det 14. årh. A. er ædel, stærk, modig og
tapper. – *Zopyros*: fornem perser, der 516 f.Kr. hjalp kong Dareios I med
at indtage Babylon ved list. Z. lemlæstede sig selv for at narre babyloner-
ne. – *Scævola*: latin: den kejrhændede. Tilnavn til romeren Caius Mucius,
der var fange hos etruskerkongen Porsena i år 507 f.Kr. Da Porsena truede
med at brande M. levende, viste denne sit mod ved at srikke højre
hånd ind i ilden og lade den forkulle. Porsena skænkede ham derpå frihe-
den. – *Curtius*: Marcus C., romersk sagnhelt, der 362 f.Kr. skal have kastet
sig i afgrunden for at frelse sin hjemby. – *Aristoteles*: græsk filosof og na-
turforsker (384-322 f.Kr.) – *Scout*: Johannes Duns S. (1265-1308), en-
gelsk skolastisk filosof, medlem af Franciskanerordenen. – *de Guesclin*:
Bertrand du G. (1320-80), marskal af Normandiet, fransk hærfører. –
Cartouche: Louis Dominique C. (1693-1721), fransk roverhavding. – *Col-
bert*: Jean Baptiste C. (1619-83), fransk finansminister under Louis XIV. –
Sejan: Lucius Aelius Sejanus, henrettet 31 e.Kr. Chef for den romerske
prætorianergarde under kejser Tiberius. – *Olum meminisse jovabit*: latin: en-
gang vil minder os fryde. Ufuldstændigt citat fra Vergils heltedigt *Ænei-
den* (29-19 f.Kr.), 1. sang, vers 203.
- 95 *paa den Tyriske Bund*: ind på tysk territorium. – *et Par Rigsdaler*: se n.t. s. 45.
- 96 *tre Milie*: knap 23 km. Angivelsen passer på byen Hitzacker vest for Len-
zen. Rejsen fra Hamborg til Lentzen varede i virkeligheden tre dage,
men Ewald har i selvbiografien trukket dem sammen til én. – *Cajüten*:
kajyitten.
- 97 *overalt*: desuden.
- 98 *Uafseelige*: uoverskuelige. – *stjærtende*: muntert legende. – *Barde*: sanger,
digter. – *Amer(s)*: romersk kærlighedsgud, svarer til grækernes Eros. – *Fly-
men(s)*: græsk gud for bryllup og ægteskab. – *Bacchi*: latinsk genitiv af
Bacchus, den romerske gud for vin (svarende til grækernes Dionysos). –
Cimbrerne(s): nordisk-germansk folkestamme, hjemmehørende i Jylland.
Her dog blot danskerne. – *spivende Barde*: vordende digter (Ewald). – *sto-
re Drik*: store drag. – *Melpomene*: tragediens muse. En af grækernes ni mu-
ser, dvs. gudinder for kunst og videnskab.
- 99 *venskabelig skuffende*: som indgiver behagelige illusioner. – *hilde*: fastholde.
– (Salige) *Fømaal*: forbillede, her Gud. – *mein Herr von Thundern-Trunk*
(tysk klingende): min herre von Tonder-Slurk, typen på en frådser og
fyldebotte, som formodes at være blandt Ewalds læsere. Navnet er lånt
fra Voltaires roman *Candide* (1759), i hvis første kapitel der optræder en
westfalsk baron von Thundern-ten-tronckh. Modsætning til hr. van Wa-
terSous (s. 104).
- 100 *Hals-Potte* (Flaske): 1/2 pot = ca. 1/2 liter. – *Muskateller*: sod og krydret
vin, muskatvin. – *ferien Aar*: Ewald har først skrevet ferien, men siden
tilføjet tallet 16 over linien. – *Tokajer*: en vin fra egnen omkring Tokay
i Ungarn. – *Madera*: madeira, en hedvin fra Atlanterhavsoen M. – *Syk-*